

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Samenvatting

Het voorliggende akkoord is een administratief akkoord gesloten in het kader van het Multilateraal Verdrag inzake wederzijdse administratieve bijstand inzake fiscale aangelegenheden van de OESO/Raad van Europa van 25 januari 1988. Het akkoord voorziet in de automatische uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot financiële rekeningen tussen de verschillende rechtsgebieden die het akkoord hebben ondertekend en waarvoor het akkoord in werking is getreden.

Dit ontwerp van instemmingsdecreet kadert in de strategische doelstellingen "Vlaanderen heeft goede relaties met buitenlandse overheden" en "Vlaanderen is gericht aanwezig in multilaterale organisaties" uit de beleidsnota Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking.

2. Situering

Staten moeten steeds vaker een beroep doen op wederzijdse bijstand bij de heffing van belastingen. De mobiliteit van de belastingplichtigen, het aantal grensoverschrijdende transacties en de internationalisering van de financiële instrumenten nemen steeds toe waardoor het moeilijker wordt om de verschuldigde belasting correct te heffen. Daardoor functioneren de belastingstelsels niet goed en worden belastingen tweemaal geheven wat op zich al aanzet tot belastingfraude en -ontduiking terwijl de controlebevoegdheid een nationale aangelegenheid blijft.

Voor het beheer van zijn eigen belastingstelsel zijn inlichtingen van andere staten onontbeerlijk geworden. Er is nood aan instrumenten die voor alle staten in dezelfde principes voorzien en op die manier onderling vertrouwen kunnen wekken.

Tijdens de bijeenkomst van de G20 ministers bevoegd voor financiën in april 2013 werd besloten om een nieuwe standaard inzake de automatische uitwisseling van inlichtingen (*Common Reporting Standard, CRS*) te ontwikkelen. De OESO kreeg het mandaat om deze globale standaard verder te ontwikkelen.

Die standaard voor transparantie en inlichtingenuitwisseling over de financiële rekeningen op fiscaal gebied, bouwt verder op de door de Verenigde Staten ontwikkelde FATCA-wetgeving en implementeert deze op een globaal vlak. De nieuwe standaard zal een impuls geven aan de automatische uitwisseling van inlichtingen als instrument in de strijd tegen fraude en het ontwijken van belasting.

Aan de standaard wordt vorm gegeven door het vastleggen van de gegevens die dienen uitgewisseld te worden, samen met een reeks regels, definities en procedures en door het ontwikkelen van een instrument dat uitwisseling mogelijk maakt vanuit een juridisch standpunt. Beide zaken werden vastgelegd in de Gemeenschappelijke Standaard voor rapportering en zorgvuldigheid (de NCD-CRS-standaard).

De standaard werd ook op Europees niveau geïmplementeerd. De Richtlijn 2014/107/EU tot wijziging van Richtlijn 2011/16/EU voorziet in de automatische uitwisseling van inlichtingen met betrekking tot financiële rekeningen.

3. Inhoud

De verschillende rechtsgebieden zullen informatie met betrekking tot financiële rekeningen op automatische wijze met elkaar uitwisselen. De uitgewisselde gegevens zijn aan strikte vertrouwelijkheidsvereisten onderworpen.

Het Secretariaat van het Coördinerend lichaam staat in voor het beheer van het voorliggend akkoord.

Tot slot voorziet het Akkoord in een regeling van onderling overleg tussen bevoegde autoriteiten, o.a. wanneer er moeilijkheden rijzen omtrent de interpretatie van het Akkoord.

4. Procedureverloop

4.1. Gemengd karakter en ondertekening

Het akkoord werd al op 29 oktober 2014 door België ondertekend in de marge van het Mondiaal Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden in Berlijn. België is bij de ondertekenende landen die vanaf 2017 inlichtingen met betrekking tot het jaar 2016 zullen uitwisselen.

Tijdens zijn vergadering d.d. 22 oktober 2015 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter vast. Zowel de federale overheid als de gewesten oefenen hun bevoegdheid uit. De voorzitter van de ICBB meldde in zijn brief van 1 februari 2016 dat geen enkel bezwaar werd geopperd. De ICBB heeft de consensus in de WGV dus stilzwijgend bekrachtigd en die bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

De Raad van State heeft immers in (federale) adviezen¹ vastgesteld dat dit soort 'administratieve' akkoorden enkele nieuwe verplichtingen met zich meebrengt op het gebied van de automatische uitwisseling van inlichtingen. In dat geval dienen deze akkoorden als verdragen te worden beschouwd en ingevolge van artikel 167, § 2 van de Grondwet de instemming van het Parlement te krijgen.

4.2. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

De Vlaamse Regering heeft het ontwerp van decreet voorgelegd aan de SERV voor advisering. De SERV heeft echter medegedeeld geen advies te formuleren gezien de beperkte sociaaleconomische relevantie van het Multilateraal Akkoord. De Vlaamse Regering neemt akte van het standpunt van de SERV.

4.3. Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De afdeling Wetgeving van de Raad van State maakte in zijn advies van 10 mei 2017, met kenmerk 61.354/3, de opmerking dat hij slechts gedeeltelijk het standpunt van de ICBB kan volgen waarbij deze het gemengd karakter van het verdrag vaststelde. De Raad merkt op dat ook de gemeenschappen met het Multilateraal Akkoord moeten instemmen, aangezien zij betrokken zijn bij de uitwisseling van fiscale inlichtingen. De Raad stelt dan ook dat in artikel 1 van ontwerp dient te worden vermeld dat het decreet ook een gemeenschapsaangelegenheid regelt.

De Raad merkt verder op dat de memorie van toelichting niets bevat over de vraag of er een afdoend reglementair kader bestaat dat toereikend is voor de tenuitvoerlegging van het Multilateraal Akkoord. Mocht dit niet het geval zijn, dan verwijst de Raad naar zijn advies 57.809/2 van 13 juli 2015.

De Raad stelt dat in sectie 2, paragraaf 2, a), van het Multilateraal Akkoord gewag gemaakt wordt van het "TIN". Uit advies 61.233/3 van de Raad blijkt dat het gaat om het "Tax Identification Number". Voor België is dit hetzij het rijksregisternummer, hetzij het ondernemingsnummer. In sectie 8, paragraaf 2, van het multilateraal akkoord wordt verwezen naar "Article X of the Rules of Procedure of the Co-ordinating Body of the Convention". Uit het voormelde advies

¹ Zie onder meer het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving met kenmerk 57.809/2

61.233/3 blijkt dat het voormalige onderdeel X overeenstemt met het huidige onderdeel XI van de Procedureregels. Sedert de ondertekening van het multilateraal akkoord zijn de Procedureregels immers aangepast.

Verder stelt de Raad dat bij het Multilateraal Akkoord zes bijlagen gevoegd zijn, waarvan de eerste vijf slechts de vermelding "To be completed" bevatten. In het voormelde advies 61.233/3 is daaromtrent de volgende informatie afkomstig van de federale gemachtigde opgenomen: *"Hierbij [bezorg ik u] de notificaties die België in het kader van het multilateraal akkoord heeft overgemaakt. Deze notificaties komen overeen met hetgeen voor België moet worden opgenomen in de bijlagen B [Methodes voor het toezenden], C [Nadere uitleg omtrent de bescherming van persoonsgegevens] en D [Vragenlijst inzake de vertrouwelijkheid] van het akkoord. Bijlage A [Lijst van de rechtsgebieden waarvoor er geen wederkerigheid is] is niet relevant aangezien België opteert voor wederkerigheid. Bijlage E [Bevoegde autoriteiten voor dewelke het akkoord uitwerking heeft] is nog niet van toepassing voor België gezien het akkoord nog niet in werking is getreden t.a.v. België."* Vermits de bijlagen deel uitmaken van het multilateraal akkoord waarmee instemming wordt verleend, zullen deze notificaties aan het Vlaams Parlement moeten worden megedeeld.

De Raad stelt tot slot dat aan het ontwerp een Nederlandse vertaling dient te worden toegevoegd van het om instemming voorgelegde akkoord opdat het Vlaams Parlement met kennis van zaken zou kunnen beslissen over het verlenen van instemming.

De Vlaamse Regering reageert als volgt op dit advies van de Raad van State.

De Vlaamse Regering deelt het standpunt van de Raad dat het voorliggende verdrag tevens een gemeenschapsbevoegdheid raakt niet.

Het Multilateraal Akkoord viseert uitsluitend de uitwisseling van bankgegevens van niet-inwoners tussen de FOD Financiën en de bevoegde autoriteiten van de participerende Staten. Het Multilateraal Akkoord houdt enkel rechtstreekse verplichtingen in voor de federale overheid.

Het Multilateraal Akkoord betreft bovendien een uitvoerend akkoord over de praktische modaliteiten van automatische gegevensuitwisseling tussen de bevoegde autoriteiten. Het Multilateraal Akkoord brengt geen nieuwe verplichtingen teweeg ten aanzien van het Multilateraal Akkoord inzake wederzijdse administratieve bijstand inzake fiscale aangelegenheden van de OESO/Raad van Europa van 25 januari 1988.

De informatie, die de FOD Financiën ontvangt in het kader van de automatische uitwisseling voorzien in het Multilateraal Akkoord, kan gebruikt worden om een expliciet in het multilateraal verdrag opgenomen belasting vast te stellen, waaronder de onroerende voorheffing, de erf- en registratiebelasting. In het licht hiervan kan de FOD Financiën de verkregen informatie aan de gewesten overmaken.

De Werkgroep gemengde verdragen besliste in haar vergadering van 24 mei 2017 het karakter van het Multilateraal Akkoord niet uit te breiden naar de gemeenschappen.

Artikel 1 van het ontwerpdecreet zal bijgevolg niet gewijzigd worden.

Aangaande het reglementair kader voor de tenuitvoerlegging van het Multilateraal Akkoord is de Vlaamse Regering van mening dat de richtlijn 2014/107/EU de voorwaarden en de toepassingswijze omvat waarin de NCD-CRS-standaard voorziet. De enige verschillen tussen de inhoud van de richtlijn en die van het Multilateraal Akkoord inzake de NCD-CRS-standaard, zijn de verschillen inzake de inwerkingtreding van de maatregelen met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen en kleine verschillen die te wijten zijn aan het feit dat er in de tekst van richtlijn 2014/107/EU enkele regels opgenomen zijn die niet voorkomen in het Multilateraal Akkoord inzake de NCD-CRS-standaard. Waar de omzetting van de voormelde richtlijn zich beperkt tot de uitwisseling van informatie met de lidstaten van de Europese Unie, geldt dezelfde NCD-CRS-standaard door het huidige instemmingsdecreet eveneens voor de uitwisseling met andere landen. De Vlaamse Regering is dan ook van mening dat het reglementair kader volstaat voor de tenuitvoerlegging van het Multilateraal Akkoord.

De Nederlandse vertaling van het verdrag alsook de notificaties in het kader van de bijlagen B [Methodes voor het toezenden], C [Nadere uitleg omtrent de bescherming van persoonsgegevens] en D [Vragenlijst inzake de vertrouwelijkheid] bij het verdrag zullen aan het Vlaams Parlement meegedeeld worden.

De Vlaamse Regering neemt akte van de opmerkingen van de Raad van State in verband met het TIN en de gewijzigde artikelen van de Procedureregels.

II. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Sectie 1 omvat enkele begripsbepalingen en definities.

De verschillende rechtsgebieden zullen de vooropgestelde informatie met betrekking tot financiële rekeningen op automatische wijze jaarlijks met elkaar uitwisselen. Voor elke rekening waarover gerapporteerd wordt, dienen minimaal een aantal gegevens verstrekt te worden (sectie 2). Deze uitwisseling zal ten laatste 9 maanden na het einde van het kalenderjaar geschieden (sectie 3).

Sectie 4 betreft de samenwerking inzake de toepassing en uitvoering van het akkoord.

Overeenkomstig sectie 5 zijn de uitgewisselde gegevens aan strikte vertrouwelijkheidsvereisten onderworpen.

Sectie 6 voorziet in een regeling van onderling overleg tussen de bevoegde partijen bij moeilijkheden inzake de toepassing en interpretatie. Verder wordt ook voorzien in de mogelijkheid tot wijziging door middel van een schriftelijk akkoord.

Sectie 7 regelt de looptijd van het akkoord. Wanneer een partij meent dat er een inbreuk is gepleegd tegen een van voorgaande bepalingen, dan kan de bevoegde autoriteit van dat rechtsgebied het secretariaat van het coördinerend lichaam bij het Multilateraal Verdrag hiervan op de hoogte stellen. Het akkoord kan dan (tijdelijk) opgeschort worden.

Het Secretariaat van het Coördinerend lichaam brengt alle bevoegde autoriteiten op de hoogte van elke ontvangen kennisgeving. De kosten voor het beheer worden jaarlijks gelijkelijk verdeeld onder alle partijen bij dit akkoord (sectie 8).

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken en Onroerend Erfgoed,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie,

Bart TOMMELEIN